

Правила дорожнього руху урок 5-6:

Тема: Дорожні знаки.

- види дорожніх знаків
- призначення дорожніх знаків
- принципи встановлення і використання дорожніх знаків

Основний засіб регулювання дорожнього руху— **дорожні знаки**.

Класифікація дорожніх знаків.

Дорожні знаки призначені для інформування учасників дорожнього руху про умови, режими, напрямки руху на дорогах. Їх розподіл за групами, найменування, нумерація, розміри, форма, символи і технічні вимоги до них регламентовані державним стандартом України.

Передбачено сім груп дорожніх знаків: *попереджувальні, пріоритетні, заборонні, вказівні, інформаційно-вказівні, сервісу і таблички до дорожніх знаків*.

Функціональне призначення дорожніх знаків

№ групи	Група знаків	Функціональне призначення дорожніх знаків групи
1	2	3
1	Застережливі	Інформують водія про наближення до небезпечної ділянки дороги і характер небезпеки
2	Пріоритету	Встановлюють черговість проїзду перехресть, перетинів проїзної частин або вузьких ділянок доріг
3	Що забороняють	Вводять або відміняють певні обмеження у русі
4	Приписуючі	Показують обов'язкові напрями руху або дозволяють деяким категоріям учасників руху по проїжджій частині або окремим її ділянкам, а також вводять або відміняють окремі обмеження

Продовження таблиці 10.1

1	2	3
5	Інформаційно-вказівні	Вводять або відміняють певний режим руху, а також інформують учасників дорожнього руху про розташування населених пунктів, різних об'єктів, територій, де діють спеціальні правила
6	Сервісу	Інформують учасників дорожнього руху про розташування об'єктів обслуговування

7	Додаткової інформації	Уточнюють або обмежують дії знаків, разом з якими вони встановлені
---	-----------------------	--

Номер знака:

Перша цифра – номер групи, друга – номер знака у групі, третя – різновид знака. Наприклад, 1.15 (слизька дорога), 1.16 (нерівна дорога), 3.1 (в'їзд заборонений), 3.17.1 (митниця), 7.8 (платні послуги).

Конструкція дорожніх знаків

Таблиця 10.2

Форма знака	Група знаків
	Попереджувальні знаки
	Знаки пріоритету
	Заборонні знаки
	Наказові знаки
	Інформаційно-вказівні знаки
	Знаки сервісу
	Таблички до дорожніх знаків

Типорозміри знаків

Для своєчасного сприйняття водієм інформації, що передається знаком, незалежно від часу доби погодних умов передбачено 4 типорозміра.

Таблиця 10.3.

Типорозміри знаків

Типо-розмір	Особливість ділянки дороги	Сторона трикутника, мм	Діаметр круга, сторона квадрата, мм	Сторони прямокутника, мм
1	Дороги з однією смугою руху	700	600	600x900

2	Дороги з двома і трьома смугами руху	900	700	700x1050
3	Дороги з чотирма і більше смугами руху	1200	900	900x1350
4	Небезпечні ділянки, ділянки, на яких проводяться ремонтні роботи	1500	1200	-

10.2.4. Вид знака за способом освітлення:

- із зовнішнім освітленням,
- з внутрішнім освітленням,
- з світлоповерненням.

Знаки із зовнішнім освітленням. Матеріал – в основному, листова сталь 0.8 – 1.5 мм. Алюміній, пластмаси. Склопластик. Жорсткість забезпечується ребрами жорсткості по периметру, загинанням кромek щита. Для знаків з площею більше 1 кв. м – спеціальні рами і каркаси. Забарвлення оборотної сторони і елементів кріплення – емаль сірого кольору. Знаку освітлюється спеціальним ліхтарем. Джерело світла не повинне засліплювати водіїв.

Знаки з внутрішнім освітленням. Матеріал – в основному, полімер, забарвлений усередині білою фарбою для поліпшення розсіювання світла. На передню панель з тильного боку наносять символ знака, а площу, що залишилася, зафарбовують фарбою, відповідно до кольору фону. Корпус зовні повинен бути сірого кольору. Всі з'єднання і отвори герметизують гумовими прокладками і ущільнювачами.

Знаки із світловідбиванням. Лицьова сторона має поверхню, що повертає промінь світла від фари автомобіля до водія, для забезпечення необхідної видимості знака у темний час доби. Чорні і сірі елементи не повинні володіти світловідбиваючим ефектом.

Для створення світловідбиваючого ефекту найчастіше використовують світловідбиваючі плівки. Переваги: довговічність, простота закріплення на щитку знака, зручність ремонту і утримання.

Керовані дорожні знаки

Застосовують за необхідності зміни символу знака:

Наприклад:

- тимчасова зміна швидкості;
- зміна порядку руху на реверсних смугах, залежно від ступеня завантаження дороги.

Тимчасове обмеження швидкості призначають із-за несприятливих дорожніх умов (сніг, ожеледь, туман, сильний бічний вітер).

Символ знака змінюють також при необхідності інформувати водія про зміни умов руху на маршруті. Символ знака змінюється або вручну або автоматично за наявності датчика, за командою ЕОМ. Спосіб зміни символу: механічний або світлотехнічний.

Загальні принципи установки дорожніх знаків

ДЗ встановлюють тільки відповідно до правил установки дорожніх знаків на автомобільних дорогах.

Всі заборони і обмеження повинні бути обґрунтовані. В першу чергу слід з'ясувати можливість усунення причини установки знаків, що застерігають про небезпеку або вводять які-небудь обмеження.

Знаки короточасної дії встановлюють тільки на той період, коли вони необхідні, і знімають негайно після усунення або зникнення причини установки знака.

ДЗ повинні бути встановлені так, щоб їх видимість в темний час доби складала не меншого 100 м, а в світлий – не меншого 150 м. Бажано використовувати правило: $L \geq 2 V_p$, де L – відстань видимості знака, м V_p – розрахункова швидкість для дороги даної категорії, км/г.

Наприклад, для першої категорії при розрахунковій швидкості $V_p = 150$ км/г відстань видимості знака $L \geq 300$ м. Для будь-якої категорії час від моменту видимості знака до початку небезпечної ділянки $t = L/v = 2 * 3.6 V_p / V_p = 7.2$ с. (300/41.7).

У населених пунктах ДЗ встановлюють на відстані 50 – 100 м від відповідного об'єкта, а поза населеними пунктами (НП) – на відстані 150 – 300 м. Відстань між послідовно встановленими знаками в НП не менше 25 м один від одного, а за НП – не менше 50 м.

Знаки слід видаляти від дерев і чагарників, які можуть загороджувати або затінювати лицьову сторону знака. Дорожньо-експлуатаційні організації зобов'язані своєчасно підрізати гілки дерев та кущів.

ДЗ повинні бути встановлені так, щоб водії могли легко виявляти їх серед інших елементів у будь-який час доби. Вогні реклами не повинні створювати перешкод читанню знаків. Знаки з білим фоном краще видно на темному однорідному фоні дерев і чагарників. Знаки з блакитним фоном – на фоні світлих ділянок неба, далеких полів, сніжного покриву. Для знаків з білим фоном слід влаштовувати темний фон від чагарника або групової посадки дерев або розташовувати ці знаки на суцільних темних щитах. Перед будь-якою

ділянкою дороги слід встановлювати тільки один знак. У виняткових випадках допускається підсилювати увагу водія до небезпечної ділянки (крутий поворот і обмеження швидкості) та встановлювати не більше трьох знаків.

На автомагістралях з інтенсивним рухом рекомендується встановлювати багатопозиційні (керовані) знаки. Ці знаки оперативно попереджають водіїв про зміну умов руху і дають рекомендації про оптимальну швидкість руху.

Особливості встановлення дорожніх знаків.

Дія знаків поширюється на проїжджу частину, у якій або на якій вони встановлені.

Знаки, як правило, встановлюються з правого боку дороги за межами проїжджої частини доріг і їх узбіч. Тимчасові дорожні знаки дозволяється встановлювати безпосередньо на проїжджій частині.

Тимчасові дорожні знаки на переносних пристроях, виконані на жовтому фоні, мають перевагу перед постійними дорожніми знаками і дорожньою розміткою. У той же час сигнали регулювальника, якщо вони навіть суперечать вимогам дорожніх знаків, у тому числі й тимчасових, дорожній розмітці і сигналам світлофора, є обов'язковими для виконання.

Забороняється самостійне встановлення, зняття, пошкодження дорожніх знаків або закривання їх предметами.

Дорожні знаки повинні бути розміщені так, щоб забезпечувався їх найкращий огляд усіма учасниками дорожнього руху і у світлий, і в темний час доби. Необхідно, щоб знаки мали світлоповертальну плівку або внутрішнє освітлення.

Попереджувальні знаки.

Попереджувальні знаки призначені для інформування учасників дорожнього руху про наближення до небезпечної ділянки дороги,

характер небезпеки і місце розташування небезпечної ділянки, при рухові по якій водії повинні застосовувати заходів, які б відповідали конкретній дорожній ситуації.

Ці знаки мають форму рівнобічного трикутника, оберненого вершиною вгору. У них, крім знаків «Напрямо повороту», «Наближення до залізничного переїзду», «Одноколійна залізнична дорога», «Багатокілійна залізнична дорога» білий фон (у тимчасових — жовтий) і червоне обрамлення.

За межами населених пунктів попереджувальні знаки розміщуються на відстані 150—300 м до початку небезпечної ділянки, а в населених пунктах — 50—100 м.

За допомогою знаків пріоритету встановлюють черговість проїзду перехресть, перетинів окремих проїжджих частин, а також вузьких ділянок дороги. Зовнішній вигляд і форма цих знаків різноманітні.

Заборонні знаки.

Заборонні знаки призначені для введення або відміни певних обмежень у русі. Вони мають білий фон з червоним обрамленням і за невеликим винятком

форму кола. Заборонні знаки встановлюють безпосередньо перед ділянками доріг, на яких вводяться відповідні обмеження, або в місцях, де обмеження відмінюються. У необхідних випадках вони встановлюються попередньо з табличками «Відстань до об'єкта» *Вказівні знаки* призначені для визначення Порядку проїзду окремих ділянок шляхів і їх перетинів, обов'язкового напрямку руху, введення або відміна мінімально припустимих швидкостей руху.

Інформаційно-вказівні знаки.

Інформаційно-вказівні знаки призначені для введення або відміни певних режимів руху, інформування учасників дорожнього руху про розміщення на шляху слідування міст, населених пунктів і територій, де діють спеціальні правила. Ці знаки, за деяким винятком, мають форму прямокутника з білим або чорним зображенням на синьому, білому, зеленому або жовтому фоні.

Більшість інформаційно-вказівних знаків не має якоїсь зони дії та єдиної системи розміщення, тому що у кожного знака є свої особливості.

Знаки сервісу.

Знаки сервісу інформують учасників дорожнього руху про місце розміщення об'єктів сервісу на цій дорозі і збоку від неї. Ці знаки мають форму прямокутника, на якому чорним або червоним кольором у білій квадратній вставці на синьому фоні нанесено зображення символу об'єкта сервісу.

Знаки сервісу встановлюються безпосередньо біля об'єкта або біля місця повороту до них. На дорогах поза населеними пунктами знаки сервісу встановлюються попередньо за 60—80; 16—20 кілометрів, 400—800 метрів. Відстань до об'єкта зазначається на знакові.

Таблички до дорожніх знаків.

Таблички до дорожніх знаків застосовують, якщо виникає необхідність уточнення або обмеження дії відповідного дорожнього знака. Таблички мають форму прямокутника, білий фон, на якому чорним кольором наносять символи і написи.

Таблички встановлюють безпосередньо під дорожнім знаком і самостійно не застосовують. З одним дорожнім знаком встановлюють не більш двох табличок.

**Викладач: Куліш Сергій
Володимирович**

sergijkulis669@gmail.com